

1

Kwano.

J.P.M. Malatši

D-2b

CONTRACTS.

Dilo tše motho a fago yo mong ka ntle le pušeletšo ke dikgomo, dipetlwane, dilêpê, dibjana, morumo, dijo, bjälwa, diaparo, dipudi, dinku, dikgogo, dikolobe, dimpja le tše ding tše di ka bago diatleng tša motho. Gomme tšohle tše filwego motho ka ntle le kadimo ga di bušeletšwe ka selo. Gomme pušeletšo ya tšona e ka ba tebogo e tšwago go mofiwa go ya go mofi. Gomme dimpho ka moka tše tšewago ke motho ge a rata ke tša tsela ya kadimo. Gomme ga e le tše ka moka mofi a reng ke a go fa mme ga ke go a dime tšona di swanetše go se lefiwe. Gomme tše e ka ba go rrangwane, malome goba motswala a'motho.

2

Papatšo ke ya tše motho a nago natšo mme ba bangwe ba senatšo. Ke gona thekišo e ka ba ya diaparo e leng matlalo a diphōfōlō le maseka le dikgohlo le diphelele le yona mefiri. Gomme tše kamoka morekiši o swanetše go dibapatša go bao ba senago natšo. Gomme ga e le dilo tše bjalo ka dipitša ke moreki a yago go mmapatši. Dirototo le nama le tšona mong wa tšona o swanetše go rwala gomme a tšama a rekiša. Marumo, mesebe le malepele dipetlwana le dilepe ke tša go tšama di bapatšwa ke morudi wa tšona gore a rekelwe. Gomme tšohle di bapatšwa go ba rekišwa ka sešma se reng:- Bjang bo senago mmapatše ga bona morekiši.

3

Babapatši bohle ba tšwago go šele e lego nageng tše dingwe ba ntšha sebeggo go kgoši goba mokgomana. Gomme le babapatši ba tshipi ba mo nageng ba ntšha sebeggo go kgoši. Gomme ga e le mekgwa ka moka ya dithekišo e begwa ke beng ba tšona go galala mo thekong ya selo ke mekgwa wo mobotse. Phetšo ya thekelano e tlišwa ke go phetha thekelano gare ga batho ba bang. Gomme batho bao ba bitšwa dihlatse tša thekelano ge e phethegile. Diphahla di rekišwa di bapeditše ke morekiši ka sešma se se reng manlo ke dila go tše sa

4 motho. Pitša e rekwa ka mabele ao a e tlatšago. Mme
 ntlatla le leselo di rekwa ka yona tsela yeo. Gomme theko
 ye ke ya dibjana ka moka. Dithekišo di beetšwe maemo a a
 sa fetogego. Ntlatla ye kgolo e rekwa ka pudi. Dintlatlana
 tše pedi tše nyane di reka pudi. Some la dipudi ke kgomo.
 Dinku tše hlano ke kgomo. Dintlatla tše pedi tše kgolo
 ke nku. Gomme tše nne tše nyane ke rlu ye kgolo. Lesome
 la malepe ke kgomo. Malepe a mabedi ke pudi. Megoma ye
 mebedi ke ntlatla ye kgolo ya mabele. Morekiši o fa moreki
 mpho ge a rekile kudu tšeo di bapatšwago. Molato wa
 thekišo ya dilo o dumelelwa go tšewa. Gomme ke gona molato
 o tšewa ka dihlatse. Gomme ge molato o lekana ke pudi o ka
 emelwa ke malepe a mabedi. Pele ga ge lebaka la molato le
 5 sešo go fihla ga go ntšhiwe selo ke moreki go emela molato.
 Ge selo se rekišitšwe gomme sa šala matsogong a morekiši
 ke gona sa senyega goba sa hwa ge e le kgomo ke gona moreki
 ga a na go hwetša kgomo ye ngwe. Gomme o tla boelwa ke
 nama ya yona fela.

6 Ge kgomo e rekišitšwe mme ya se bonwe ke moreki ka
 morago ga mengwaga ya timela morekiši o swanetše go ntšha
 mamane a yona ka mengwaga ya yona ge e sa phela. Kwano e a
 hlanogelwa ka morago ga ge go šetše go kwanwe. Gape le pele
 ga phetego ga kwano go ka bolawa kwano. Selo se rekilwego
 se ka bušetšwa morago ke moreki. Gomme ga go tshenyegelo
 yeo e nyakwago ka morago ga hlanogelano. Gomme ga go tefo
 ya tshenyagalelo ya kwano fela ge go saka gwa ba kwano ye
 ilego ya phethega ka thekano ya selo gomme sa hwa moreki
 a sešo go se bona mme morekiši ena a tšeri selo sa moreki,
 ke ~~xxx~~ gona morekišo o swanetše go lefa tshenyagalelo yeo.
 Gomme fa go ka lefiwa ka selo seo e beng e se sa kwano.
 Molefelwa a ka gana ge go lefswa ka seo se sa lekanago
 tshenyagalelo. Gomme e ka ba ge se babjwa goba se

otile le ge e le se senyane kudu. Molato o ka lefiwa
 ka bonyenyane go fihlela molato o fêla. Ge motho a šitilwe
 ke go lefa ka nako yeo molato o tsenago ka yona gona go
 7 tla lebelelwa bo felo bja molato ka diblatse. Gomme ga go
 nyakwe mamane goba kokeletšo go molato o o šitilego go
 lefigwa. Gomme ga tsomigwa sona seo se tsebjwago goba
 molato, go motho fela. Selo se rekilwego se se šego go
 fela sa ruri se ka tšewa ka kwano ya morekiši go se diege
 go phetheletša theko ya sona ke moreki.

Kadimo e godimo ga dilo tšohle ka ntle le seo e leng
 sa badimo mo go motho. Dilo tše bjalo ka dijo di adingwa
 e le mabele, bupi gomme tša boa ka yona kelo yeo di
 etšwego ka yona. Selo sa kadimo se boa se lekana le sona
 sela sa mathomo. Gomme e ka ba ka morago ga ngwaga goba
 8 mengwaga se tla bušwa ka yona kelo ya pele. Gomme le ge
 e le kgomo goba pudi. Dipholo tša go lema ge di adimilwe
 ga di lefiwe ka selo ge e se tebogo ya bjalwa fela. Dilo
 tše bjalo ka dilêpê, marumo, dikgerekgere le marumo ga di
 lefiwe ka selo ge di adimilwe. Moadimi a ka ba natšo
 lebaka la ngwaga goba go feta fao ka ntle le tefo. Ge di
 timetše goba di senyetše go ka ba molato goba ga hloka
 molato ka mo kadimo e ka bago ka gona. Gomme tše ka moka
 di dirwa ke kwano ya kadimo. Ge selo sa go adingwa ge se
 ka senyega moadimo o swanetše go ya go mong wa selo ka
 bjako go tsibiša tshenyego ya seo se adimilwego go yena.
 Dikgomo di adingwa ka baka la go hloka thušo ya dikgomo.
 9 Ke gore ge motho a hloka dikgomo motseng wa gagwe gomme
 o tla hloka sa go thuša boana bakeng sa maswi goba temong.
 Gomme ke gona o swanetše go adima dikgomo go bao ba nago le
 tšona. Go fiša ga dikgomo ke ka go hloka modiša ga mong
 wa dikgomo e lego bana ba bašimane. Di ka adingwa motho
 yo mong le yo mong ka mo kwano e ka dirwago ka gona. Gape
 go fišwa dikgomo ke mo kwano e ka bago ka gona go mong le

mang. Mafišwa ka moka a a lefiwa ka ntle le go fiša yoo e leng wa moloko ka sebele. Mafiša a ka dirwa ka lebaka le le lelele ka mo kwano e ka bago ka gona mo go fišeng.

10

Mong wa mafiša o tšea mafiša ka molao e seng kamo a ratago. Ke gore o swanetše go tsibiša pele ga lebaka goba mafiša a tla tšewa. Gomme mafišwa ka ka tšewa ka ntle le tsibišo ge mong wa ona a swerwe ke molato. Mafiša a ka tšewa ka dikgomo le mamane goba tšeo mong a ratago go tšea tšona fela. Gomme e kaba ka palo yeo mong a e tsomago.

11

Mong wa dikgomo o swanetše go tsibišwa ka bjako godimo ga se diegago maloka le kgomo tša gagwe. Ge mong wa tšona a dula kgaufsi gona a ka tsebišwa ka go fiwa nama ya kgomo ya gagwe ge e hwile. Ge e le motho yo a dulago kgole gona o tla tsibišwa ke lentšu. Gomme ge a tlile a šupjwa letlalo la kgomo yeo e hwilego. Ge go se bjalo gona e tla ba molato mo go tšeo ka moka. Ge mafiša e le a motho yo a lego kgaufsi ga a lewe ge kgomo e hwile pele ga tsibišo go mong wa dikgomo. Gomme e lewa ka tumelelo ya mong dikgomo. Gomme letlalo le swanetše go ya go mong wa yona le setho goba moretlo ge e le kgaufsi. Mong wa tsona o swanetše go tsibišwa ge di tswala. Mong wa mafiša o tšea le mamane a tšona. Ge mamane a hwile ga go molato. Mong wa dikgomo o swanetše go fiwa dikgomo tša gagwe e seng tše ding gomme go nyakega dihlatše dilwanong ka moka tša dikgomo.

12

Diruiwa tša motho yo mong le yo mong di swanetše go swaiwa. Dikgomo tše di išwago bogadi di ka adingwa. Di ka bušwa ka kgarebe go mong wa tšona, e lego ngwanenyana wa pele wa mosadi yo a tsewago. Mo gong dikgomo di ka lefiwa ka ~~gona~~ kgomo tša magadi a ngwanenyana. Gomme molato o lefswa ka palo ya pele e seng go feta. Gomme mamane a tšona ga tsomege. Mašemo a adingwa ge motho a fitile ke lebaka

la go thetha a gagwe. Kadimo e dirwa go mang le mang ka ntle le moloko. Ge motho a adimile tšhemo go motho ga gona lefišô ya temo, gomme go tsongwa fela tebogo ya bjalwa. Gape seo ga se dirwe ka tlamo go motho.

- 13 Gomme kadimo e ka ba ya lemo tše pedi goba go feta fao ga go tefo. Motho o beelwa lebaka la ngwaga fela gore a tšwele tšhemo ya motho ge a adimilwe. Mosadi ga a na maatla a kadimo ya tšhemo go yo mong ka ntle le tumelelo ya monna ka gobane tšhemo ya mosadi e šomilwe ke monna. Monna a ka adima motho yo mong tšhemo ka ntle le tumelelo ya basadi. Kgoši goba mokgomana ga a na maatla go gapeletša motho yo mong go adima yo mong tšhemo. Tšhelêtê, megoma le marumo le tše dingwe di adingwa ba bang. Gape mong wa tšona ga tsome moputso ge a adima ba bang. Gape le tšona ga di bušwe ka palo ye fetago ya pele ya kadimo.

- 14 Mediro yeo go nyakwago moputso ge motho a diretše yo mong ke go aga dintlo, le go rema mašemo gape le go lema mašemo. Ge motho a thwatše go diša dikgomo o swanetše go putswa ka kgomo. Go aga ngwakô ke moputso wa kgomo. Ga e le go lema ke moputso wa pudi tše pedi goba nku. Go dirwa kwano dihlatse di le gona. Moputso o ntšhiwa ga tee fela ge go phethegile modiro morongwa goba motseta ga putswe ka selo. Moputso wa kalafo ke pudi, pudi tše pedi nku goba nku tše pedi go fihla ka kgomo goba kgomo tše pedi mo mothong. Gape le ka kgarebe ngaka e a putswa ge e alafile motho a le bolwetšing bjo šôrô. Moputso wa ditaola ke kgogo tše pedi. Modiro wa go aga motse gore baloi ba se tsene ke kgomo. Ge ngake e ruta motho bongaka ke kgomo. Ge ngaka e alafile diji mašemong gomme e tla beela batho ka moka thepa ya ntlatlana gore yo mong le yo mong a tlatše ntlatlana yeo ka mabele. Mohlang ngaka e alafago motho yo mong le yo mong o swanetše go ntšha

15 cont. kgogo tše pedi go fiwa sehlare sa go raka diji tšhemong
ya gagwe.

END. S. 647.

Ka Motlalekgomo.

J.P.M. Malatši.